

ПРОЄРУЧИЦЯ

*Парафіяльний часопис храму Богородиці Проєручиці
Української Греко-Католицької Церкви*

М. ТАЛЛІНН

30 СІЧНЯ 2016 Р. Б. №05 (9)

Святе Письмо є найважливішою книгою кожного християнина. Сам Творець промовляє через неї. Біблія здатна змінювати дійсність і впливати на людей. Слова цієї книги не є мертвими, але навпаки – вони є діяльними і животворними. Як гострий двосічний меч, вони глибоко входять в душу людини (Євр. 4:12). Священні Книги

допомагають нам досягнути спасіння. Вони дають мудрість, яка вказує шлях до неба. Святе Писання є одним з ефективних засобів, щоби досягнути досконалість, воно «корисне, щоби навчати, докоряти, направляти, виховувати у справедливості, щоби Божий чоловік був досконалий, до всякого доброго діла готовий».

Слова: «Досліджуйте Писання», сказані Господом, кожний християнин повинен відносити до себе. Щоби отримати велику користь для наших душ, Слово Христове має перебувати у нас щедро. Деякі християни, забувши слова Ісуса, процитовані з Второзаконня 8: «Чоловік житиме не самим хлібом, а кожним словом, що виходить з уст Божих» (Мт. 4:4), мають контакт зі Святим Писанням, тільки коли слухають недільні читання Літургії. Мало хто читає ціле Святе Писання від початку до кінця. Особливо небагато уваги віддають книгам Старого Завіту, вважаючи їх незрозумілими, забуваючи, що «все Писання – натхненне Богом» (2 Тм. 3:16). Слід пам'ятати, що кожна книга є важливою і чогось нас вчить, наставляє, щось об'являє, «бо все, що було написано давніше, написано нам на науку, щоби ми мали надію через терпеливість й утіху Писань»

«Незнання Писань є незнанням Христа» – навчає святий Єронім. Читати Святе Письмо треба щоденно: «Читання Святого Письма кожного дня, хоч би на хвилинку, повинно стати звичаєм кожної християнської родини. Те читання повинно бути щоденним кормом людей»

Січень 31 (18) Неділя, Гл. 2. Єв. 2.

Свв. архиепп. Олександрійських Атанасія й Кирила.

Тропар, глас 2: Коли зійшов Ти до смерти, Життя безсмертне,* тоді ад умертвив Ти блистінням божества.* Коли ж і умерлих із глибин підземних воскресив Ти,* всі сили небесні взивали:* Життєдавче, Христе Боже наш, слава Тобі.

Кондак, глас 2: Воскрес єси з гробу, всесильний Спасе,* і ад, увидівши чудо, зжахнувся, і мертві востали,* а творіння, бачачи, радується разом з тобою,* і Адам веселиться, і світ, Спасе мій, оспівує Тебе повсякчасно.

Богородичний, глас 2: В молитвах невсипущу Богородицю* і в заступництвах незамінне уповання* гріб і умертвіння не втримали.* Бо як Матір Життя до життя переставив той,* хто вселився в утробу приснодівственну.

Прокімен, глас 2: Кріпость моя і пісня моя – Господь, і став мені спасенням (Пс. 117,14).

Стих: Караючи покарав мене Господь, та смерті не передав мене.

АПОСТОЛ:

Послання до Колосян 3:12-16

12 Вдягніться, отже, як вибрані Божі, святі й любі, у серце спочутливе, доброту, смиренність, лагідність, довготерпеливість, 13 Терплячи один одного й прощаючи одне одному взаємно, коли б хтось мав на кого скаргу. Так, як Господь простив вам, чиніть і ви так само. 14 А над усе будьте в любові, що є зв'язок досконалости, 15 і нехай панує в серцях ваших мир Христовий, до якого ви були покликані, в одному тілі, та й будьте вдячні. 16 Слово Христове нехай у вас перебуває щедро: навчайтесь у всякій мудрості й напоумляйте одні одних, співаючи Богові з подякою від свого серця псалми, гимни та духовні пісні.

Алилуя, глас 2: Вислухає Тебе Господь у день печалі, захистить Тебе ім'я Бога Якова (Пс. 19,2).

Стих: Господи, спаси царя і вислухай нас, в який тільки день призовемо (Пс. 19,10).

Євангеліє:

ЄВАНГЕЛІЯ від Луки 18:18-27

18 Один знатний спитав Ісуса: “Учителю благий, що мені робити, щоб успадкувати життя вічне?” 19 А Ісус озвався до нього: “Чому мене зवेश благим? Ніхто не благий, хіба один Бог. 20 Ти заповіді знаєш: не перелюбствуй, не вбивай, не кради, не свідкуй ложно, шануй свого батька і матір.” 21 Той же відповів: “Все це я зберіг змалку.” 22 Почувши те Ісус, сказав до нього: “Одного ще тобі бракує: продай усе, що маєш, і роздай бідним, і

будеш мати скорб на небі; тоді прийди і йди слідом за мною.” 23 Почувши це, той засмутився вельми, бо був дуже багатий. 24 Глянув Ісус на нього й мовив: “Як тяжко тим, що багатства мають, увійти в Царство Боже! 25 Легше пройти верблюдові крізь вушко в голці, ніж багатому увійти в Царство Боже.” 26 А ті, що слухали, сказали: “Хто ж тоді може спастися?” 27 Він відповів: “Неможливе в людей, можливе є в Бога.”

Причасний, глас 2: Хваліте Господа з небес, хваліте його в вишніх (Пс. 148, 1). Алілуя, трічі.

Кл. 3, 12–16. «Вдягніться, отже, як вибрані Божі, святі й любі, у серце спочутливе, доброту, смиренність, лагідність, довготерпеливість»

Часто ми «зодягнені» зовсім в інші риси, аніж ті, що називає апостол. Так, ми визнаємо, що віримо в Бога, визнаємо, що ми – християни, але коли наше серце сповнюють різні грішні почуття і бажання, а щобільше – ми з ними не боремось, то не можемо бути любими Богові.

Одягнутися у співчуття, доброту, смирення, лагідність, довготерпеливість – означає і ззовні, і всередині бути інакшими від світу. Як за вбранням і зовнішнім виглядом можна розпізнати ким є та чи та людина, так і за нашими вчинками, які – ніби вбрання, можна судити, чи ми Божі, чи ні.

Бог закликає, щоб ми вдягалися в нашому житті у християнські чесноти, щоб не тільки наші слова, а й усе наше життя вказувало, кому ми служимо!

Лк. 18, 18-27. «Легше пройти верблюдові крізь вушко в голці, ніж багатому увійти в Царство Боже».

Чому трудно багатому увійти в Царство Боже? Зовсім не тому, що тією фразою Господь засуджує багатство. Знаємо з історії Церкви, скільки багатих людей робили чимало добра. Серед них добре знаний святий Миколай, якого ми всі любимо й шануємо, походив з багатої родини. Йоан Золотоустий каже, що немає багатих чи бідних, а є лише ті, яким Господь дав блага, щоб вони ділилися ними, і є ті, які потребують цих благ.

То чому все ж багатому тяжко увійти до Царства Божого? Певно, тому, що ми часто вважаємо свої особисті заслуги причиною того, що маємо. Але якби були інші обставини в нашому житті, то ми могли б не мати цього. Багатство – це все те, що Бог мені дав, саме Господь тим мене нагородив, а не я сам своїми стараннями і зусиллями це здобув. І коли я усвідомлюю, що все моє добро походить від Бога, тоді зрозумію, що маю лише розумно розпоряджатися ним, а не витратити, як мені заманеться. Бо якщо це не моє, то я буду зобов'язаний дати звіт перед його Власником.

Кожен із нас без винятку є чимось багатий і чимось володіє. Кожне наше багатство, таланти, життєві ситуації – дар від Бога!

Пасха святкується у різний час: чому так є і хто правий?

Напевно нас не раз цікавило питання: чому Великдень святкується в різний час, і розкид дат буває досить великим? Наприклад, цього року християни східного обряду будуть святкувати Воскресіння Господа нашого Ісуса Христа 1 травня, а весь західний світ 27 березня з різницею у 5 тижнів; у 2017 році Пасха буде 16 квітня де зійдуться разом григорянський та юліанський календар.

Два календарі.

Пригадаймо собі коротко, що це залежить від відмінності в обчисленні дня весняного рівнодення в юліанському і григоріанському календарях, ці календарі ще називають: старого стилю і нового. Тому в церковних календарях ми можемо побачити дві колонки із позначками «Ст.с.» «Н.с.». Різниця між новим і старим стилем у XX столітті – 13 днів, тобто старий стиль на 13 днів “відстає” від нового. Саме тому 1 січня за старим стилем припадає на 14 за новим. І ми святкуємо Новий рік 14 січня, називаючи його Старий Новий рік, тобто Новий рік за старим стилем.

Обчислення дня однакове, але дати різні. Чому?

А тепер вернемося до Пасхи. Християни почали святкувати це велике свято кожної неділі, не прив'язуючи його конкретної дати року. Та з часом на перших соборах постановили про необхідність однієї дати і окреме вшанування цього «Торжества над торжествами». Та трудність полягала в тому, що не можна було встановити конкретну дату коли це сталось, в який конкретно день. Справа в тому, що Ісус був розп'ятий перед єврейською Пасхою, а вона кожного року, згідно з традиції євреїв, міняється згідно місячного календаря. Оскільки місячний календар має менше днів, за наш сонячний.

Хочемо чи не хочемо нам треба дотримуватися дати єврейської Пасхи і святкувати Воскресіння в першу неділю після першого весняного повного місяця, після дня весняного рівнодення – 21 березня за новим стилем. Так було прийнято в Олександрійській Церкві і так поширилось на всіх. Таким чином, Пасха за місячним календарем буває в один визначений час, а по календарю громадянському, сонячному, отримує різні дати на протязі 35 днів – з 22 березня по 25 квітня за новим стилем. Ось тут і починаються розходження між двома календарями, а деколи накладання. Від дати Великодня розраховуються всі інші перехідні церковні свята в році: Вознесіння Христове, Зіслання Св. Духа, Пресвятої Євхаристії, а також тривалість посту який починається у понеділок після неділі Всіх Святих і простягається до свята апп. Петра і Павла, який називаємо – Петрівка.

Хто правий католики чи православні?

Всі ми хочемо дійти до істини і бути цим єдиним стадом, про яке говорив Христос, хоча б у святкуваннях. Але не так то просто. Кожен має свої причини відстоювати свою думку. Захід підходить зі сторони практичності: якщо календар відстає, то його слід було поправити і далі йти в ногу із природою. Все ніби логічно. Час показав, що людство підтримало ідею нового стилю. От тільки щось східна церква стала неприхильною.

Чому східні не підуть в ногу із природою? Чому не поміняють календар?

Схід завжди дивився перше на духовну сторону. А у духовному вимірі з прийняттям нового стилю виникнуть логічні суперечності, які зараз мають західні християни. Стається так, що дата святкування Воскресіння може припасти перед єврейською Пасхою, або ж в самий день, що згідно з євангельського опису не може бути. Ісус помер перед Пасхою, а воскрес вже після неї. На думку східних церков, це є прямим порушенням постанов першого Вселенського Собору, який постановив відносити дату Великодня після святкування Мойсеєвої Пасхи. Ось так зітнувся раціональний Захід із контемлятивним Сходом.

Збірка 12 листів Митрополита Андрея Шептицького до мами

ДЕВ'ЯТИЙ ЛИСТ - ЧОРНИЙ ФОРТЕПІЯН

Моя Найдорожча Мамо!

Сьогодні я вернувся пізнім вечером з похорону о. Віктора Матюка, а він не цілих два тижні тому перед своєю смертю мене відвідав і привіз зі собою нову композицію на слова молитви «Під Твою милість».

Я люблю мистців: у них є інший світ і в цьому світі вони постійно живуть, незалежно чи це світ фарб, ритмів чи театральних кінкетів. І правдивого мистця зразу ж пізнаєш, у правдивого мистця немає цієї пихи, цього сказати б, панівного тону, яким дехто старається відділитися від загалу, мовляв, я – мистець, а навпаки: у правдивого мистця є якась дитяча соромливість, незрозуміла для інших, покора перед цим мистецтвом, яке є відблиском Бога. Такі є правдиві мистці й одним із таких був о. Матюк.

Він передчував свою смерть і хто його знав передше, цього рослого, а навіть, можна б сказати, кремезного мужчину, цей зразу ж пізнав би, що він уже, як кажуть наші селяни, є «на Божій дорозі». (Кажу Тобі, Кохана Мамо, що я не дав би одного простого українського мужика за т. зв. 10 інтелігентів!) Я потішав його як міг і сказав йому, що такі мистці, як він, не вмирають, вони тільки фізично відходять і то туди, де існує найвище мистецтво. Він з радістю потакнув мені, але враз посумнів, кажучи:

***у правдивого
мистця немає цієї
пихи, цього сказати
б, панівного тону,
яким дехто
старається
відділитися від
загалу, мовляв, я –***

– Одного мені жаль, мій дорогий владико, що, я не докінчу свого «Марш фюнебр». А я так дуже хотів, щоб мене похоронили при звуках цього «Жалібного маршу», щоб саме при цих звуках, а може, радше, владико, на цих звуках моя душа полетіла до Бога. Після кожної частини композиції цього маршу, що я її перегравав на моїм «чорнім фортепіяні», бо, пригадуєте, владико, що скільки разів ви мене стрічали, то завжди питали: «А як мається ваш чорний фортепіян?» – я просив Бога, щоб враз зі мною «Марш фюнебр» дійшов до Нього... А тепер уже не дійде! – і якась болісно-дитяча усмішка промайнула на його обличчі.

– Не треба й не вільно зневірюватися, дорогий отче! – сказав я, – усе неможливе для людей є можливе у Бога! Я певен, що ви таки докінчите свій марш і все буде в порядку. А на які слова ви уложили свою композицію?

Обличчя отця Матюка неначе проясніло.

– В цьому і вся трудність, – почав він вияснювати із цією живістю мистця, який перемагає, чи, радше, старається перемогти усі перешкоди, що стоять на шляху у його творчості. – Один з моїх, сказати б, пацієнтів, якому я допоміг вилікуватись із затяжної недуги, в подяку за лікування приніс мені в дарунок «Требник» митрополита Петра Могили. Не є він цілий, чимало в ньому бракує сторінок, але повністю є поміщена там молитва «На ісход душі». Це мусить бути дуже стара молитва і, хоч я на цьому дуже мало розуміюся, чернець, який уклав цю молитву, мусів бути музикант, бо що слово – це звук, а що речення – це мелодія. Чудова молитва, владико, повна цієї східної туги за Божою вічністю, а враз із цим радості покинення тіла. Довго я підбирав тони до цих слів, щоб охопити музично їхню суть, а що мої заняття не завжди «гармонізували» з моєю композицією, то й праця пиняво. І я таки не скінчу мого "Жалібного маршу", – закінчив жалісно о. Матюк.

– Закінчите! – сказав я рішуче. – Ви, кажете, молилися під час своєї композиційної праці?

– Очевидно! – мало не скрикнув о. Матюк.

– Знаєте, зробім так: молімся разом, я вам поможу й буду молитися з вами хоч би на віддаль, бо це неважно. Теж просім Бога не про закінчення вашого «Марш фюнебр», а про це, щоб Господь прийняв вашу композицію, бо це найважливіше.

Сьогодні четвер, в суботу починаємо у двійку дев'ятницю до Пречистої Богородиці, щоб нам обом допомгла, вам у Карлові, а мені у Львові. Добре?!

Радісно усміхнений о. Матюк вийшов із своєї канцелярії, а в день після дев'ятниці о. Матюк помер.

І ось, Дорога Мамо, коли при священничих Богослужбах першого дня (священічі похорони в нашому обряді тривають три дні) на мій возглас «Пом'яни, Господи» хор священників, а їх було коло 30, бо на похорон не тільки прибули священіки з даного деканату, але теж і з інших деканатів, друзі й товариші покійного, почав спів, нагло звідкілясь у спів священічного хору вмішалися якісь звуки, зовсім відмінні від співу. З уваги на натовп у церкві, вікна й двері були відкриті й не лише приявні в церкві миряни, але теж і священіки переглянулися між собою, дехто перестав співати, інші звернулися до вікон, бо звідтам доходили звуки, спершу тихі, неясні, якісь начебто стримувані, приглушені. Священіки перестали співати й серед цієї на кілька мить тиші, яка вчинилася, ми всі виразно почули фортепіянові акорди: це грав чорний фортепіян! Одначе він не грав сам, він проводив цій музиці, цій мелодії, яка неслася крізь відкриті вікна й двері церкви до наших вух.

Важко Тобі, Моя Кохана Мамо, описати словами цю мелодію, її треба було чути, а вона, повір, кожного з нас пронизувала наскрізь. Ми з Тобою, Мамо, чули не раз «Жалібні марші», але цей «Марш фюнебр» о. Матюка був зовсім інший, не було у ньому ні ноток інтелектуаліста Бетховена, ні меланхолії Шопена чи розпуки Шумана і побіч цієї тьмяної, тільки злегесенька зазначеної, імлістої нотки східного смутку, цієї скарги душі, земним життям віддаленої від Бога, гримів акорд подяки, радості, могутній сонячний акорд звільнення із пут тіла, із цих оковів «болізни й печалі», світляна, ясна зустріч із Творцем всесвіту. А враз у цих акордах зазвучала нотка прохання – молитви милосердя за «вольнія і невольнія» поповнені гріхи і віра в безконечне, милосердя Творця.

У церкві почалася метушня, дехто з присутніх вибіг на двір, хтось крикнув «на приходстві грає фортепіан», очі усіх священиків звернулися на мене. А мені хотілося, Мамо, замість «Пом'яни, Господи, душу раба Твого» проспівати – «Дякую Тобі, Господи, що ти пом'янув раба Твого...».

Після Парастасу мої священики оточили мене, а крім них ще й чимало інтелігенції, представників різних організацій, зокрема хорів і музик, і питали мене, що я думаю про цей «випадок». Чи це була якась масова галюцинація, чи якісь невидимі хвилі повітря принесли цю «музику сфер» до Карова, бо кожний, як знаєш, Мамо, в таких «випадках» різно собі це толкує.

Усім їм я відповів словами нашої молитви: «Великий еси, Господи, й чудні діла Твоя!» Але нікому я не сказав про наші спільні молитви з о. Віктором. Ти єдина, що про це знаєш.

Твій о. Андрей. У день св. Апостола Тадея.

Розпорядок Богослужінь в храмі Борогодиці Троєручиці

Неділя 10:00 Служба Божа **Пн-Пт:** 09:00 Служба Божа

Кожної суботи о 10:00 недільна школа для дітей

Кожної останньої неділі місяця недільна школа розпочинається в неділю о 10:00 Святою Літургією. Запрошуються усі недільні школи Естонії.

Недільна школа у Маарду, кожної неділі о 12:00

Недільна школа у Тарту, по суботах о 16.00

Видавець: Храм Богородиці Троєручиці, УТКЦ. Відповідальний: о. Олег Поп'юк. Часопис видається на правах внутрішнього розповсюдження. Редакція не несе відповідальності за точність фактів, власних імен, цифр та інших даних. Адреса: Laboratooriumi 22, Tallinn 10133 Тел.: +372 583 52 562; www.ugcc.ee e-mail: oleg.popiuk@gmail.com; <https://www.facebook.com/groups/512334138926807/>